

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A védő és a csendőr.

Irta: K. Nagy Sándor, kir. törvényszéki bír.

(Vége.)

Nem így kell érteni a védőt a nyomozás folyamán hanem úgy, hogy a gyanúsított, vagy terhelt köteles megnevezni személy szerint azt, a kit védelmével meg akar bízni. Hasonló módon kötelesek ugyancsak személy szerint megnevezni a védőt azok is, a kik a gyanúsított részére védőt választhatnak.

Ha nem maga a gyanúsított, hanem hozzátartozója választja a védőt: vigyázni kell arra, hogy ennek van-e joga védő választására?

Joga van védő választására a gyanúsított:

1. *törvényes képviselőjének.* A törvényes képviselő az a személy, a ki a törvény erejénél fogva a gyanúsított érdekeire felügyelni köteles; tehát kiskorúaknál a szülők, törvénytelen gyermeknél az anyja. — ha csak ezek a szülői hatalomtól törvényileg megfosztva nincsenek — továbbá árvaknál a gyám, — a gondnokság alá helyezettéknél a gondnok.

2. *házastársának.* Természetes dolog, hogy itt csak törvényes házasságról lehet szó, mert a közös együttélés, a közös háztartás (az úgynevezett *vad-házasság*) semmiféle házassági viszonyt nem állapít meg. Az a körülmény, hogy a férj, vagy feleség van-e gyanu alatt: a másik házastárs védő-választási jogát nem esorbitja, tehát a feleség is választhat védőt a gyanúsított férje részére.

3. *fel vagy lemenő ágbeli rokonának.* Felmenő ágbeli rokonok alatt a szülőkön kívül a nagyszülőket, — lemenő ágbeli rokonok alatt a gyermekeket és unokákat kell érteni.

A védő személyét illetőleg különbség van a kir. törvényszék és a kir. járásbíróóság elbírálása alá eső bűntényeknél.

Ugyanis a Bp. 55. §-a nyíltan kimondja, hogy a kir. törvényszék elbírálása alá tartozó bűntényekben «védőül az ügyvédi lajstromba bejegyzett ügyvéd, egyetemi, vagy jogakadémiai jogtanár választható», — míg a kir. járásbíróági hatáskörhöz tartozó bűntényekre azt mondja ki a Bp. 523. §-a, hogy «a terheltnek védője és a sértett meghatalmazottja *férfi hozzátartozójuk*, ha nem is ügyvéd, továbbá ügyvédjelölt is lehet.»

No, itt megint azt kell tudni, hogy a Bp. kiket ért hozzátartozók alatt? Megmagyarázza ezt a Bp. 205. §.

1. pontja a következő módon: «a terhelt fel vagy lemenőágbeli rokona, vagy sógora, unokatestvére, vagy ennél közelebb oldal-rokona, házastársa, vagy jegyese, házastársának testvére, testvérének házastársa, örökbefogadó vagy nevelő szülője, örökbefogadott, vagy nevelt gyermeke, gyámja, gondnoka, gyámoltja, gondnokoltja, még pedig a házastársi vagy sógorági viszonyban levőkre nézve tekintet nélkül arra, hogy fenn áll-e még az a házasság, melyen e viszony alapszik?»

Törvényszéki ügyben tehát védő csak ügyvéd vagy tanár lehet, — míg járásbíróági ügyben védő lehet az ügyvédjelölt, vagy a terheltnek bármelyik, vele családi viszonyban álló hozzátartozója.

Ebből a szempontból kell tehát figyelembe venni a bejelentett védőt s ha ennek a kiváttatáságnak meg nem felel: úgy nem kell azt elfogadni.

Az új rendeletnek nevezetes rendelkezése az, hogy «a védők a védetteik javára szolgáló, vagy mások büntettségére mutató körülményeket az eljáró csendőr-járőröknek szóval vagy írásban tudomására hozhatják. Ezen adatokat az eljáró csendőrség, ha szükséges, — felderíteni és megállapítani tartozik. A szükségességet a csendőrség (eljáró csendőr) ítéli meg.»

Maga a Bp. 9. §-a kötelességévé tette már az eljáró hatóságoknak és hatósági közegeknek, hogy nemcsak a terhelő és súlyosító, hanem az enyhítő és mentő körülményekre is terjesszék ki figyelmüket: így a rendeletnek idevonatkozó része szintén törvényen alapul. Ha tehát a védő külön is felhívja a csendőr figyelmét olyan körülményekre, melyeknek kinyomozása a valódi igazság kiderítésére vezet: a csendőr bizonyára nem mellőzi a jelzett nyomok kikutatását.

Azonban óvakodni kell a csendőrnek attól, hogy félrevezetéssel bárki által is eltereltessek a helyes nyomról. Azért, ha a nyomozás folyamán olyan értesítést nyerne, hogy a nyomozott bűncselekményt nem a gyanúsított, hanem egy más egyén követte el: ne hagyja félbe minden gondolkodás nélkül eddigi nyomozását, hanem fontolja meg jól, hogy van-e elég ok, vagy hihetőség arra, hogy az eddigi nyomokat elhagyva, más irányban induljon. — van-e szükség arra a nyomozásra, mely ajánlatba hozott, — vajjon nem tehető-e fel olyan célzat, hogy ezáltal eltereltessek figyelme a helyes útról?

Ha pl. a csendőr alaposnak látszó gyanu alapján le-tartóztatja Kapa Jánost lopás miatt, de nem talál nála

bűnjелеket s tovább akar nyomozni, — akkor vele megy hozzá, vagy megírja Kapa János védője, hogy a lopást nem Kapa János, hanem Kollát Ferencz követte el, a kének kamarájában vannak a lopott tárgyak: a csendőr bizonyára nem bocsátja azonnal szabadon Kapa Jánost minden gondolkodás nélkül, hanem őrizetben tartja addig, míg a feljelentés alaposágáról meggyőződik, — mert azért, hogy ha a lopott tárgyak Kollát Ferencz kamarájában volnának is, még mindig lehetne Kapa János a tolvaj.

Vagy ha pl. a most divathan levő csalásnál, (t. i. midőn az egygyű emberekől százakat, sőt ezreket csal ki a csaló, olyan ígérettel, hogy háromszor-négy-szer annyi hamis pénzt ad jó pénzért), a csalót letartóztató csendőrtől azt kívánna a védő, hogy nyomozást és házkutatást tartson annak kiderítésére, miként a gyanusítottnál nincs hamis pénz s így ilyen hamis pénz ígéretével nem is követhetett el: a csendőr bizonyára csak tartja szükségesnek ezt a nyomozást, mert hiszen a csaló a csalást nem az által követte el, hogy hamis pénzt adott jó pénzért, — hanem az által, hogy igért. Nem a csere, hanem annak ígérete ejtette tévedésbe az egygyű embert. Hogy aztán van-e, vagy nincs hamis pénz a csaló birtokában, az tökéletesen mindegy a csalás elbírálására s így annak kutatására sincs szüksége.

Hogy tehát a védő által jelzett adatoknak beszerzése szükséges-e, vagy nem; azt ítélje meg maga a csendőr. Ehhez a rendelet szerint teljes joga van.

A rendelet — midőn a törvény alapján megállapítja a védő jogait a csendőri nyomozásnál is — kimondja, hogy a védő a csendőrség által teljesített nyomozó cselekmények alatt, a gyanusítottnak, vagy a tanuknak kikérdezésénél jelen nem lehet.»

Hát hiszen ez benne foglaltatik a Bp. 125. §-ában is és ha a vizsgálatnál sem lehet jelen a védő a terhelt és a tanuk kihallgatásánál: még indokoltabb ez az eltiltás a nyomozás alkalmával történő kihallgatásokról.

Bizonyára nem lesz egyetlenegy csendőr se, a ki a törvénynek és rendeletnek ilyen világos és határozott parancsa daczára megengedhetné azt, hogy a gyanusított, vagy a tanuk kikérdezésénél a védő jelen legyen, tekintet nélkül a védő állására és személyére. Mert a ki ezt megtenné: bizon számíthatna a legszigorubb fegyelmi eljárásra a törvény és rendelet megszegése miatt . . .

Végül kimondja a rendelet, hogy «házkutatásokról a gyanusított védője jelen lehet.»

Ez természetes is, — sőt ha a szemlénél, vagy más ilyen nyomozati cselekménynél jelen akar lenni a védő, attól őt törvényesen eltiltani nem lehetne . . .

Röviden foglaljuk össze a dolgot.

A védő sem a gyanusított, sem a tanuk kikérdezésénél nem lehet jelen s ezt neki megengedni nem szabad.

A védő a letartóztatott gyanusítottal négy szemközt

nem beszélhet, nem értekezhetik s nem érintkezhetik, hacsak ezt neki a csendőr meg nem engedi. De ennél a kérdésnél a csendőrnek nem szabad megfélekednie a nyomozás érdekében.

A védőnek a nyomozásra vonatkozó előterjesztéseit a csendőr csak akkor követi, ha érett megfontolás után azt szükségesnek látja.

Nem kötelezi sem törvény, sem rendelet arra, hogy a tényvázlat alapjául szolgáló jegyzeteibe a védőnek betekintést engedjen, vagy tényvázlatát vele közölje. Jegyzőkönyvet pedig (melynek betekintését a Bp. 63. §-a megengedi) a csendőr fel nem vehet. És így nem vehet fel jegyzőkönyvet a védő által előterjesztett panaszoknál sem.

Nem képzeltető, hogy jogismerő védő a törvény világos rendelkezései ellenére a nyomozó csendőrrel szemben több jogot akarna magának kieszközölni, mint pl. a vizsgálobírónál, — de mert lehetnek nem jogász védők is: nem felesleges felemlíteni és figyelmébe hozni a csendőröknek a Bp. 97. §-ának következő rendelkezését:

«A nyomozó hatóság megtilthatja a nyomozás színhelyén levőknek az onnan való távozást, vagy utasíthatja őket, hogy a nyomozás befejezéséig ugyan abban vagy valamely szomszéd házában vagy helyiségben tartózkodjanak. A ki e tilalmat vagy rendelkezést megszegi, vagy a hivatalos eljárást zavarja, vagy a nyomozó hatóság hatáskörébe tartozó intézkedéseknek ellenszegül: letartóztatható.»

«A félnek ügyvédje — csak távozásra kötelezhető s erre is csak akkor, ha a hivatalos eljárást figyelmeztetés daczára szándékosan zavarja, vagy akadályozza, avagy a hivatalos intézkedéseknek ellenszegül. Ez esetben az ügyvéd fegyelmi hatóságához egyuttal feljelentés teendő.»

Ime! ez a törvény, mely a «nyomozó hatóságról» szól ugyan, de csendőröknek is irányadóul szolgálhat.

Törvényesen lehet csak védelmezni a törvényt!

Miért hagyják el csendőreink a testületet?

Irta: Pálffy István őrsvezető.

Nagy kérdés ez, melyre még akkor sem lehetne határozott feleletet adni, ha minden egyes leszerelő csendőrt megkérdeznénk. Száz és száz ok kényszeríti csendőreinket a leszerelésre, de azért leszerelésekor nagyobb részt hiába kérdeznék meg, mert úgysem vallaná meg a tulajdonképeni indító okot, mely őt távozásra kényszerítette. Azt gondolja magában: bánom is én, akármit gondolnak is leszerelésem okául, csak egyszer kezemből kaphassam katona könyvemet és hátat fordíthatok a csendőrségi testületnek.

Nagy hiba ez, hogy csendőreink így gondolkoznak. Helytelen az ilyen gondolkodás már csak azért is, mert

a helyett, hogy az illetékes tiszt urak felvilágosítást nyerhetnének a leszerelésre kényszerítő ok felől, a legjobb akarattal sem segíthetnek a bajon. Minek takarogni a bajt, a hibát, mely csak folyton nagyobbá nővi ki magát? Minek palástolni olyan hibát, mely letérő a szolgálati kedvet, az ambíciózt és távozásra kényszeríti csendőreinket? Hiszen néma gyermeknek az édes anyja sem érti a szavát — tartja a közmondás, hát akkor hogy lehesen tudni a csendőr baját?

Ha megkérdéznők valamennyi csendőrt aziránt, hogy mikor lenne kedve megelégedéssel szolgálni a testületben, kevés kivétellel, mind oda nyilatkozna, hogy először is adjanak minden rendfokozatban magasabb fizetést, másodsor engedjék meg a nősütést, harmadszor több valóságos altiszti állást rendszeresítsenek. A többi óhaj elenyészően jelentéktelen lenne, de lenne, mert hiszen kevés olyan ember él a föld kerekén, a ki teljesen megelégedett lenne a sorsával.

Hogy a jelenlegi drágasági viszonyok miatt üdvöz dolog lenne a fizetésjavítás, az tény, mert messze estünk azoktól, kik ezelőtt 10—12 évvel szolgáltak. Akkor a kisebb fizetés mellett jobban lehetett gazdálkodni, mint most. Mert azóta csak 34 fillérrel emelkedett a zsold, a beszerzendő árak pedig háromszorosan drágultak. Csakhogy tekintetbe kell ám venni azt is, hogy nem úgy megy a fizetésjavítás, mint a cigány mondja, hogy «add meg Úramisten, de mindjárt!» Továbbá tekintetbe kell venni azt is, hogy míg ezelőtt csak öt évvel is ritka altiszti vergődhetett fel a valóságos őrmesterségig és legtöbbször csak őrsvezetői zsold mellett ment nyugdíjba még 20 évi szolgálata után is, most 20%-kal több őrmesteri és járásőrmesteri hely van s ezek mindig be is vannak töltve. Így kilátása van minden értelmes és használható altisztnak arra, hogy 12—14 évi szolgálata után járásőrmester lehet. Már most ha összevetjük az ezelőtti őrsvezetői fizetést a mostani járásőrmesteri havidíjjal, kitűnik, hogy bizony nemcsak 34 fillérrel emelkedett a napi zsold, hanem évenként 564 koronával, a mely nem éppen megvetendő összeg. Mert ezelőtt csak 10 évvel is egy őrsvezető évi fizetése 876 korona volt, most pedig ha már 12—14 év alatt járásőrmesteri havidíjat nyer, évenként 1440 koronát, vagyis mint mondtam 564 koronával kap többet.

És hozzá kell ehhez venni azt is, hogy azóta sokat változtak a viszonyok. Könnyebb lett a szolgálat, kevesebb órát kell teljesíteni, méltányosabb a bánásmód, a mi pedig felér egy kisebb fizetésjavítással.

Hanem ha helyesen mérlegeljük a viszonyokat, kitűnik, hogy sokaknak nem a fizetése kevés, hanem az igényei nagyok. Mert lehet valakinek bármilyen busás jövedelme, ha az igényei még nagyobbak, felemésztyődik, sőt nem is elég. Míg kevesebb fizetéssel is lehet helyes beosztás mellett félretenni. Hiszen ismernek bajtársaim elég csendőrt, a ki szép összeget takarított meg és sajnos, ismernek olyant is, a ki a Dárius kincsét is elkölteni tudná.

Vannak közöttünk olyanok is, a kik azt mondják, hogy polgári életben nagyobb fizetéshez jutnak, mint a csendőrségnél. Ámde azok elfeledik azt, hogy a polgári életben a hérből, a fizetésből kell bérelni lakást, kell venni ruházatot, fizetni orvost, orvosságot stb., melyek alól itt mentesek. Azonkívül ott sem vasárnapra, sem ünnepnapra, melyen nem dolgoznak, nem kapnak fizetést. Éa hátra van a nagy mumus, mely a munkanélküliség alakjában jelentkezik télen mikor pedig legtöbb szokott lenni a kiadás. Ha pedig bekövetkezik a munka nem bírása, hol van a végkielégítés? hol van a nyugdíj, mely mégis csak biztosítja számára a megélhetést?

Ezeket kell tekintetbe venni, akkor nem hangozhatik komolyan gondolkozó csendőr ajkáról, hogy többet keres polgári életben, mint a mennyit a csendőrségnél kap.

Ne gondolja egyik bajtársam sem, hogy nekem és többi bajtársainknak nem kellene magasabb fizetés! Sőt nagyon jól is esne. De azért nem zúgolódhatunk, mert tudjuk, hogy a mit elkövelhetnek az arra hivatott vezetőink, úgyis elkövelnek érdekünkben.

A nőüléről szólva pedig be kell látni minden egyesnek, hogy ez másképpen nem lehet. Ugyan mi lenne azzal a csendőrről, kinek neje és egypár gyermeke van, aztán minden évben, sőt már néhány hónap leforgása után minduntalan áthelyeznék? Hiszen elhagyná a neje, gyermekeit nem lenne képes taníttatni s a sok huzekodkodás következtében tönkre menne butorzata, a beszerzett áruit pedig olcsó áron el kellene vesztenie.

A mi az altiszteket illeti, kiknek itt bizony szép jövőjük van, úgyis elnyerik a nőülési engedélyt.

Az az óhaj, hogy minden csendőr altiszti is lehessen, kivihetetlen; erről nem is érdemes szólni. Törekedjék minden csendőr, hogy az első között álljon; a legjobbak úgyis kiképezetnek. A ki pedig gyengégnél fogva nem állhat első helyen, ismerje be gyengeségét és ne zúgolódjék, ha az érdemesebb előtérbe jut.

Hanem igenis lehetne segíteni sok nehézségen, ha csendőreink leszerelésekor nem palástolnák el a tulajdonképeni okot, mely miatt leszerelnek. Hány csendőr van, a ki azt adja első leszereléskor, hogy azért hagyja el a testületet, mert jobb állást nyert. Pedig dehogyan. Hiszen ezek közül már számtalan vissza jött. Ha valamennyi jobb állást nyert volna, bizonyára nem jött volna vissza. Már pedig ha vissza jön, veszt úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben is az illető. Először is elvesziti szolgálati pótdíját, másodszor a kilépésével bebizonyította, hogy nem gondolkodik komolyan, tehát nem állhatatos ember, a mi pedig a csendőrnél nagy hiba.

Én csak azt ajánlom, hogy komolyan gondolkozunk és mérlegeljük helyzetünket. Fontoljuk meg elhatározásunkat, különösen a leszerelési szándékot, mert ez életbevágó kérdés. És nagyon nehéz ám minduntalan

lan új pályán boldogulni. Ha egyszer elhatároztuk, hogy ezen a pályán alapítjuk meg jövőnket, ne tapogatódzunk ide-oda, mert hamarosan eljár az idő, elveszítjük erőnket, fiatalságunkat, munkakedvünket. És a ki nem gondoskodott a maga idejében jövőjéről, vénségére bizony nem várják sehol meleg cipővel és puha ággyal.

A sport és a csendőrség.

Irta: *Hein György* számvivő-tiszthelyettes.

IV.

C) Kar és törzsgyakorlatok.

A tornautasításban leirt kar- és törzsgyakorlatok a váll- és hasizmok ruganyossá tételét célozzák, nagyon egyszerű és könnyen végrehajtható mozdulatokkal. Míg a kargyakorlatok gyorsan és a karizmok megfeszítésével vitetnek keresztül, addig a törzsgyakorlatok óvatosan, lassan hajtandók végre.

Sokkal fontosabbak és több gyakorlást igénylők a *«Gyakorlatok a puskával.»*

Ezen gyakorlatok a mellett, hogy a törzs és karok izmai egyszerre és fokozott mérvben veszik igénybe, mint az eddig részletezett gyakorlatok, még az által is kiváló fontossággal bírnak, hogy általuk a csendőr fegyverének könnyebb és biztosabb kezelését játssza tanulja meg és így fegyverét minden helyzetben és körülmények között saját előnyére fogja biztosan és a szükség által követett mérvben használhatni.

Ezen gyakorlatok két részre vannak osztva és pedig: a bal- és jobb karral végzendő gyakorlatokra. Mint látni fogjuk, a bal kar csak oly gyakorlatokat végez, a melyek kizárólag csak arra valók, hogy a bal kar megnyerje az ügyesség azon fokát, melyre a lövésnél a fegyver alátámasztására okvetlenül szükség van, míg a jobb kar gyakorlataira több súly van fektetve azért, mert a lövésnél, de a fegyvergyakorlatoknál egyáltalában a munka orozlátnérre a jobb karra esik.

«Két puskával és mindkét karral.»

Nagyobb erő kifejlesztést igénylő gyakorlatok, melyek főleg a kar izmait erősítik, míg az összetett csuklógyakorlatok a testi ügyesség öregbítését célozzák.

Az elmondottakból látjuk, hogy a főszúly a lábgyakorlatokra és puskával való gyakorlatokra van fektetve, mert mint először is kijelentettem, szem előtt fogom tartani a csendőr hivatását és csak oly gyakorlatok bővebb magyarázatára terjeszkedem ki, melyek szoros összefüggésben vannak a csendőr szolgálattal.

Ezzel befejeztük volna a csuklógyakorlatok azon részét, a mely mindennap, tekintet nélkül az időjárásra, reggelenként, vagy a nap bármely szakában gyakorolható s ha kellő beosztást és sorrendet tartunk a keresztvitelnél, úgy mindennap csak 5—10 perczet kell e célra fordítani s pár nap leforgása alatt érezni fogjuk azt a könnyedséget, melyet a testgyakorlatok előidéznek.

Gyakorlati tapasztalásból mondhatom, ha valaki sportot jókedvből, saját elhatározásából, ha mindjárt vezényszóra is, folytat, az annyira beleszokik és megszereti azt, hogy a míg csak bírja, abba hagyni nem fogja. Ne legyen az kifogás, hogy a csendőr amúgy is elegendő mozgást végez s örül, ha nyugodtan ülhet, mert nem egészen úgy áll a dolog!

Aláírom, hogy a csendőr fáradtan tér haza, szerelékét, ruházatát kell rendbe hoznia s azután jól esik, ha pipára gyujtva pihenhet, hogy ilyenkor kevésnek lesz kedve még testgyakorlatokat végezni; de nem is ilyenkor, hanem reggel, pihent testtel, vagy este lefekvés előtt kell a testgyakorlatokat elővenni s csak akarat kell hozzá, 10 percznyi időt mindenki szakíthat magának.

Hogy a sport üzése által testi és szellemi erőnk a legvégső korig ruganyosan megmarad, arra számtalan példa van; itt csak egyet akarok említeni. Ismerek egy nyugállományú altábornagyot, a ki ma közel 80 éves; mindennap viv és tornázik, bálmulunk kell az a gyorsaságot, a melylyel támad, véd és ripoosztíroz; bálmulata ejti az embert kitarításával és erejével, képes még most is kevés megszakítással egy óra hosszat vívni s utána még egy fél óráig tornászni. Ő maga is azt állítja, hogy ruganyosságát csak annak köszönheti, hogy minden szabad idejét úgyszólván a vivő és tornatermekben töltötte el.

Magas- és távolugrás és futás.

Úgy a magas-, mint a távolugrásnál el kell térnünk a tornautasításban foglalt irányelvektől, mert a csendőr szolgálatteljesítés közben ott, a hol kell, csakis teljes felszereléssel vesz akadályokat, tehát az előgyakorlatok kivételével az összes többi gyakorlatok künn a szabadban, alkalomadtán vendéköl elő.

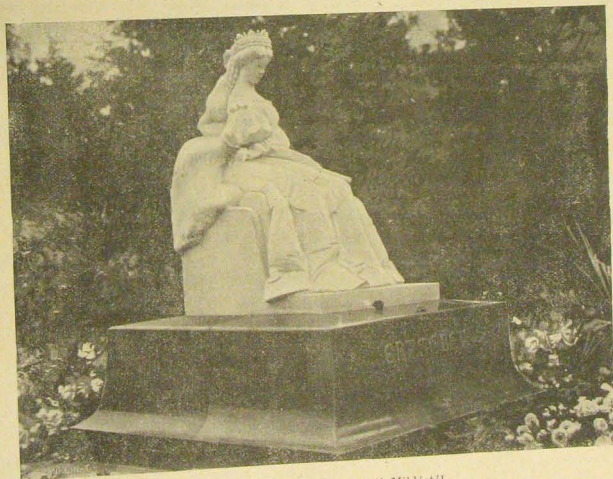
Othton a laktanyában könnyű öltözetben hajtandó végre az ugrás, melyhez semmiféle különös szerekhez szükség nincs. Két 150 cm-es rubba 25 cm. magasságtól kezdve felfelé 5—5 centiméterenként apró szegek lesznek verve, s a két rud egymástól két méternyire a földre erősítetik. Egy szalag, közepén egy vászondarabbal, mindkét végén egy-egy kis homokszákkal a szegekbe reafektettetik, az ugrás azután először helyből, később nekifutással gyakoroltatik.

A helyből való ugrás ép úgy hajtandó végre, mint a térdek csapatása, csakhogy az ugrás nem helyben, hanem a kifeszített szalagon keresztül előre hajtatik végre. A legrás a lábujjakra és talpizmokra történik; a karok mindaddig maradnak előre kinyujtva, míg a test egyensúlya helyre nem áll, azután a vigyáz állás foglaltatik el s a csendőr helyét elhagyja.

Minden egyes ugrás után a szalag öt centiméterrel felemeltetik mindaddig, míg a csendőr azt helyből átugrani már nem képes. A csendőr ekkor ezen magasságot nekifutással fogja átugrani. Mennél alacsonyabb a szalag, annál kisebb lesz a futamra szánt tér. A futamánál nem a hosszú pályára, hanem a gyors, megerőltető

Erzsébet királyné szegedi szobrának leleplezése.

Erzsébet királyné szobra Lígeti Miklóstól.
A szegedi Erzsébet-szobor leleplezési ünnepéről.

futásra fektessük a fősúlyt. Az elugrás az akadály magasságától függ; rendszerint egy méter magasságról kell felugrani, hogy az akadályt könnyen vegyük. Vigyázzunk arra, hogy az ugrás ne túlságosan előre, hanem inkább a magasságba és egy lábbal történjék. A bal láb ellöki a testet a földről, a jobb láb pedig az egyensúlyt tartja fenn és előre lendíti a testet. A leugrás ugyanolyan, mint a helyből keresztülvitt ugrásnál.

Az ugrás lehetőleg szélcsendes, de mindenesetre jó időben gyakorlandó, hogy meghűlések elkerültsenek. Az elugrás kemény, a leugrás puha talajra történjék, mely ezből tanácsos a földet kissé felánni. A gyepen, fűvön való ugrás lehetőleg mellőzendő, mert kevésbé gyakorlott ugró a sikos talajon könnyen bajt okozhat magának.

A távolugráshoz tornaszor egyáltalán nem szükséges; az elugrás helyét egy kendővel, vagy fadarabbal jelöljük meg s csak arra szolgál, hogy a csendőr futamát ehhez alkalmazhassa. Itt is nem a hosszu, hanem kezdetben lassu, mindinkább gyorsabbá váló, az elugrás pontjánál pedig már teljes iramu futásra fektetendő a fősúly, hogy a test megkapja azt a lendületet, a mely 4—5, sőt 6 méterre is előreveti. A távolugrásnál is lehetőleg magas ugorjunk, hogy az ugrás magas íve is elősegítse egy nagyobb tér áthatolhatását.

Kellő gyakorlat után azután megkezdhetjük már az ugrást teljes felszereléssel künn a terepen.

A járóerő patakhoz ér, a mely mondjuk 2—3 méter széles; átjáró, vagy hid csak kerülővel érhető el, átgazolni, ha nem is veszélyes, de legalább is kényelmetlen. A csendőr ilyenkor kikeres magának egy helyet, a honnan jól elugorhatik; szuronyát elrejtí, puskáját kézbe véve, nekifut és a patakon átugrik. Vigyázni kell, hogy a puskagoly a leugrásnál ne érjen a földre, a mit az által fogunk elérni, ha a puskát ugrás közben előre és felfelé tartjuk.

Folytonos gyakorlat által el fogjuk érni azután azt, hogy egy 4—5 méter széles árkot is könnyedén át fogunk ugorhatni. Gyakran előfordulhat azután az is, hogy az árok még szélesebb s az átugrás ki van zárva s így más nem maradna hátra, mint vagy átjárót keresni, vagy pedig a vizen keresztül gázolni.

A jó tornász azonban ilyenkor sem jön zavarba, mert kikeresi magának a helyet, a hol egy jó ugrással nem ugyan a partra, hanem legalább a vízmedence szélére ugorhatik le s onnan azután már gyermekjáték a partra kijutni.

Az elmondottakból is láthatjuk, hogy a csendőr jól fogja tenni, ha az ugrást alaposan gyakorolja, mert annak szolgálata teljesítése közben akárhányszor igen nagy hasznát fogja venni.

A mi a futást illeti, annak gyakorlására a csendőrnek csak otthon van alkalmja, mert hisz külszolgálatban nem az a kötelessége, hogy fusson, sőt ellenkezőleg óvatosan, körültekintően, mindenre kiterjedő figyelem-

mel portyázzon végig egy tereprészt, nehogy éber szemét elkerülje egy mulasztás, vagy cselekmény, a mely az állampolgárok testi épségét vagy vagyonát veszélyeztetné.

De jól tudjuk azt is, hogy bizony előfordul az eset, mikor a csendőrnek szolgálatban futnia is kell akkor, ha egy gyanú egyén, vagy törvénytört, ki ellen a csendőrnek fegyvert használnia nem szabad, előle elfut. Ilyen esetben a csendőr azután hasznát veszi a futásnak is!

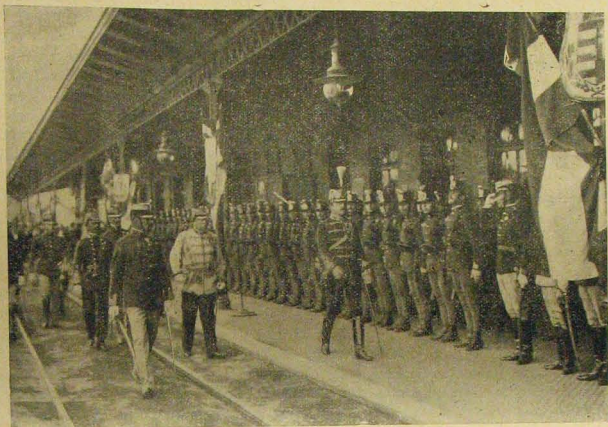
Az üldözöttnél növeli az erőt és kitartást az elfogástól, de főleg annak következményeitől való félelem; ő a megmenekülését egyedül a futásban látja, futni fog tehát minaddig, a míg egéruat nem nyert, vagy ha ez nem lesz lehetséges, futni fog körömszakadtáig, mindaddig, a míg lábai csak birják, tüdeje és szíve engedi. Eldob magától mindenféle lim-lomot, el fogja hányni a legdrágább bünjeleket, csak hogy szabadságát biztosítsa.

A csendőr azonban felszerelve törtét utánna, lelkesítve a tudat által, hogy az üldözött elfogásával, nemcsak a bün fog megtorlásában részesülni, hanem egy közártalmu egyén további káros működésének is eleje vétetik. Őt hevíti a kötelességérzet, mert nem hagyja békében a tudat, hogy előle egy gonosztevő megfuthasson, üldözni fogja, a míg csak ki nem dől az egyenetlen harcban, a mikor más vizsgálatása nem marad, mint az a tudat, hogy kötelességét töle telhetőleg megtette.

Nem vitatja el ezt töle senki, hanem kérdezem, volt-e ily formán az üldözésnek gyakorlati haszna? Ugyebár: nem! Tehát a csendőr felesleges munkát végzett, elfáradt, elcsüggedt, a nélkül, hogy valamely eredményt elért volna! Ujra kell tehát kezdeni, hogy az ellíant törvénytört, némelykor heteken át tartó nyomozás után kézrekeríthető legyen.

Az arány az üldöző és az üldözött között mindig egyforma, tehát ily módon az elfogás majdnem kizártan volna vehető, hacsak a csendőr nem dolgozik „többet észszel, mint erővel!”

Ha a csendőr gyakorlott futó, akkor tudni fogja azt, hogy neki — hacsak a távolság nem nagyon kicsiny — nem szabad eleinte az üldözendőt után rohanni, hanem számítsa arra, mikép az üldözés nagyobb időt fog igénybe venni, nem szabad erejét elpocsékolni, hanem az üldözésnek csak arra kell szorítkoznia, hogy az üldözendőt szem elől ne tévessze. Az fut teljes erejéből, a csendőr higgadtan követi mindaddig, a míg nem látja, hogy az futásában kezd elfáradni, a mi 3—4 perc mulva feltétlenül bekövetkezik, akkor a csendőr gyorsítja futását, a távolság mindig kisebb lesz, míg 8—9 perc alatt a csendőr fáradtan bár, de hatalmába kerítheti, a magával immár teljesen tehetetlen, agyonfáradt törvénytörtöt, kinek ellenállása már csak színelges lesz.

József főherceg elhalad a díszszázad előtt a pályaudvaron.

József főherceg a kormány tagjaival.
A szegedi Erzsébet-szobor teleplezési ünnepéről.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A kitartó nyomozás eredménye.

Közlő: *Bollács József* járási főrendőr.

Az 1904. év augusztus havában, a hajduböszörményi határ egyik tanyájának kútjában egy női hullát találtak.

A hajduböszörményi rendőrség a nyomozást megejtven, megállapította, hogy a kutban talált nő, Tóth Imréné szül. Bodnár Julianna, hét lövés által gyilkoltat meg.

A további nyomozás folyamán a rendőrség azt is megállapította, hogy a meggyilkolt nő férje Z. Fekete Imréné szül. Jánosi Zsuzsannával szerelmi viszonyt folytatott és hogy ez a nő ismétlen arra biztatta Tóth Imrét, hogy nejét tegye el láb alól vagy kergesse el és vegye nőül az ő nevelt leányát Fülöp Juliannát, hogy így családjával szorosabb viszonyba lépve, a bűnös szerelmi viszonyt feltűnés nélkül tovább folytathassák.

A nyomozó rendőrség ezen és még egyéb beszerzett adatok alapján Z. Fekete Imrénét és fogadott leányát gyanúsítván a gyilkossággal, ezeknek lakásán házmotózást is tartott, de bűnjeleket találnia nem sikerült. Ellenben a meggyilkolt nő lakásán a szobában levő padon egy levelet talált, melyben a meggyilkolt nő bucsút véve hozzátartozóitól, öngyilkosságát bejelenti és vagyona felosztásáról rendelkezik.

A rendőrség a beszerzett nyomos gyanúk alapján Z. Fekete Imrénét és fogadott leányát elfogta és ámbár azok mindent tagadtak, a bíróságnak átadta.

A vizsgálat lefolytatása után megtartott főtárgyaláson az esküdtbíró, különösen, miután az irasszakértők megállapították, hogy a talált levél a meggyilkolt nőnek sajátkezű írása, a két nőt felmentette és szabadlábra helyezte.

Közben a hajduböszörményi őrs is nyomozott ez ügyben és sikerült ennek folyamán Z. Fekete Imréné tanyáján egy véres szoknyát és több más véres tárgyat találni és azt is kétségtelenül megállapítani, hogy a tanyán levő egyik kocsidészkái tele voltak vérfoltokkal, melyek ugyan nagyrészt lemosattak, de mint homályos foltok az oldaldeszkákon mégis láthatók voltak. A nyomozó járór talált továbbá a tanya környékén elásva egy hatlövétű forgópisztolyt és a tanyán levő szemetes gödörben egy kilőtt forgópisztoly töltényhüvelyt.

A járór ezen újabb beszerzett bizonyítékok alapján a két nőt ismét elfogva, azokat Debreczenbe kísértte s az ottani ügyészségnek átadta. Azonban most már újabb főtárgyalásra sem került a sor, mert egy évi vizsgálati fogság után, a két nőt ismét szabadlábra helyezték.

B. őrmester, ki annak idején a csendőrség részéről a nyomozást vezette, most már a saját reputációja és az intézmény jó hírneve érdekében sem hagyhatta annyiba a dolgot és miután teljesen meg volt győződve a két

nő bűnös voltáról, most még fokozottabb buzgósággal látott hozzá újból a nyomozáshoz, hogy végre döntő bizonyítékokat szerezve, a bűnösöket érdem szerint meglakoltassa.

Hosszas kutatás és puhatólózás után megtudván azt, hogy Z. Feketének kívül szokta ruháit varratni, miután a talált véres szoknyát az ügyészségtől kikérte, a véres szoknyát több idegen ruhadarab közé keverve, felkereste az illető szabónőt, ki minden habozás nélkül a többi ruhadarabok között egyedül a véres szoknyát jelölte meg Z. Feketének tulajdonaként, kijelentve, hogy ezt a szoknyát ő varrta Z. Feketének számára.

Azonban B. őrmester, okulva az eddig tapasztaltakon, most már ezzel sem elégedett meg, hanem még további bizonyítékok után is kutatott.

Miután arról is meg volt győződve, hogy a meggyilkolt nő lakásán talált és a szakértők által annak kezeírása gyanánt felismert levél szintén hamisítvány és itt a szakértők részéről tévedés fozog fenn, most fáradságot nem ismerő buzgalommal, a levél tulajdonképeni íróját igyekezett kipuhatolni. És végre megbízható besugók segítségével sikerült is annyit megállapítani, hogy Z. Feketének igen jó viszonyban volt egy intelligensebb, de különben csavargó életet folytató nővel, ki gyakran megfordult házánál és kívül több izben íratott leveleket.

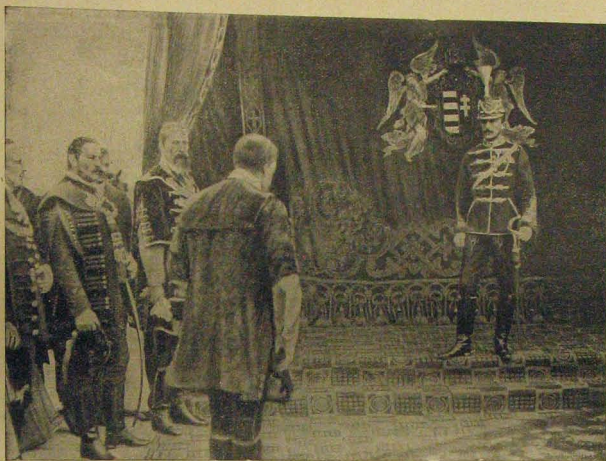
Újabb hosszadalmas és fáradságos kutatás után sikerült az illető nőt egy országos vásár alkalmával feltalálni. B. őrmester a nőt azonnal kikérdezte s ez többek között elbeszélte, hogy Z. Feketének ötlet a gyilkosság előtt pár héttel Debreczenben felkereste és felkérte, hogy menjen vele egy üzletbe, hol forgópisztolyt lehet szerezni. Magyarázatul megjegyezte, hogy utóbbi időben nagyon sürűek tanyáján az aprómarha lopások és a forgópisztolyal a tolvajokat akarja elriasztani. Tényleg el is mentek egy megevezett üzletbe és ott Feketének egy hatlövétű forgópisztolyt és 24 töltényt vásárolt.

A nő a hozzá intézett kérdésekre elbeszélte még, hogy a forgópisztoly vásárlása után, miután abban az időben Debreczenben volt lakása, mindketten elmentek, hol Feketének kérelmére ő írta azt a levelet, melyet a meggyilkolt nő lakásán találtak. Megjegyezte közben, hogy mikor látta, hogy Feketének a Bodnár Julianna néven írat vele levelet és a levélben öngyilkosságról van szó, nem akarta a levelet befejezni; de Feketének megnyugtatta, miután azt állította, hogy az egész levelet csak egy tréfa megvalósítása czéljából írta.

B. őrmester az asszonyt azonnal a vizsgálóbíró elé vezette, hol felmutattatván előtte a kérdéses levél, kijelentette, hogy ez az a levél, a mit ő írt Feketének kérelmére.

Most tehát már teljes volt a bizonyíték.

Feketének a talált véres szoknyát nem akarta a magáénak elismerni; most tehát bebizonyult, hogy hazudott mivel a szoknya tényleg az övé volt.

Lázár György szegedi polgármester beszédet intéz József főherceghez.
A szegedi Erzsébet-szobor leleplezési ünnepéről.

Sőt azt is állította, hogy sohasem vásárolt forgó-pisztolyt és hogy azzal banni sem tud. Ezzel szemben azonban szintén kétségtelenül beigazolódtott, hogy ez az állítása is hazugság. De az asszony bűnös voltát legfőképpen a levél íratása tette kétségtelenné.

Feketéné ezen kétségtelen bizonyítékok sulya alatt most már maga is beismerte a gyilkosságot és előadta, hogy ezt Fülöp Julianna segítségével tényleg ő követte el.

Ez után Fülöp Julianna is beismerte, hogy segédkezett a gyilkosság végrehajtásában; de azzal védekezett, hogy ezt kényszer hatása alatt tette; a mennyiben Feketéné őt is megöléssel fenyegette, ha vonakodik segítségére lenni.

Fülöp Julianna ezen védekezése beigazolást is nyert, miért fel is mentetett; ellenben Feketéné életfogytig tartó fegyházra ítéltetett.

A kitartó nyomozásnak tehát meg volt a sikere és csupán annak köszönhető, hogy a gonosztevőknek nem sikerült végleg kikisiklani az igazságszolgáltatás karjai közül.

Persze sok utánjárásba és nagy fáradságba került ennek az eredménynek az elérése; de annál jólesőbb volt az a tudat, hogy a köteleesség hiven és becsülettel való teljesítése ezuttal is, mint minden alkalommal, meghozta a szép eredményt.

KÉPEINKHEZ.

Erzsébet királyné szobra Szegeden.

Szeptember 29-én leleplezték le Szegeden megdicsőült nagyhasszonyunk Erzsébet királyné márványszobrát díszes közönség előtt, a melynek sorában királyunkat József főherceg képviselte. Délelőtt tízenegy óraker érkezett ő Fensége külön vonaton Szegedre és az üdvözlő beszéd meghallgatása után kocsiba ült és egyenesen a Stefánia-sétányra hajtatott, a hol számára diszkrét állítottak fel. A következő kocsikban Apponyi Albert gróf, Zichy Aladár gróf, Josipovics Géza és Günther Antal miniszterek, Bolgár Ferencz honvédelmi államtitkár, Návay Lajos képviselőházi alelnök és más előkelőségek ültek. Az ünnepélyen Burján István közös pénzügyminiszter is jelen volt. Az ünnep a Himnusz éneklésével kezdődött, majd Lázár György polgármester mondott rövid beszédet, melyre József főherceg így válaszolt:

Mély meghatottsággal, fájó szívvel tekintünk föl mindnyájan nagyhasszonyunk, Erzsébet királyné oly népszerű, magasztos alakjára. Egy fohász rebben el mindnyájunk szívéből. Nagy lelked eszményi ihlete legyen a jövőben is az a törhetetlen káposc, mely összefűzi e nemzetet sok keserű megpróbáltatáson átment hitvesed-del, a mi szeretetű urunkkal, királyunkkal! Maradj továbbra is őrző angyalunk, te, ki aldást osztottál az életben! Áldás legyen a neved, magasztos emléked!

A meddig széles e hazában magyar szív dobog, a te nemes alakod tovább él nemzedékről-nemzedékre, mert halhatatlan a te neved! Ő császári és apostoli királyi Felsője nevében elrendelem, hogy halljon le a lepel.

A leleplezés után József főherceg Ligeti Miklós szobrászművész kíséretében körüljárta a szobrot, mire a koszorúk elhelyezése következett.

HIREK.

Testvérgyilkosság. Az aradmegyei Nadas község határában szeptember 28-án délután a nádasi őrs egy járőre Csizmás Tódor 62 éves nádasi lakost szíven szurva, halva találta. A meggyilkolt mellett egy véres bot, atól pár lépéssnyire pedig Csizmás György ugyan-csak nádasi lakos 60 éves évről botjátéktól összeuszott ponyvával súlyosan megsebesülve találtatott. A két Csizmás, a kik különben testvérek voltak, egymással régebb idő óta feszült viszonyban állottak s a falu határában találkozza, Tódor öccsét bottal fejbe verte, ki erre bátját zsebkésével szíven szurta. A tettes mintán a járó által első segélyben részesítetett, elfogatott.

Megtámadott csendőrök. Magyarfaluban szeptember 28-án este 10 órakor Kengyera Ernő és Fördös József szolgálaton kívüli csendőroket több, a sötétben fel nem ismert éjszaki megtámadta, mely alkalommal Kengyera Ernő kézszerástól, Fördös József csendőr pedig kődobástól megsebesült. Kengyera csendőr Pavesicz Cirill magyarfalui lakos ellen kardot használt és azt könnyen megsebesítette, a tulnsulyban levő támadók azonban Kengyera csendőr kardját elvéve, elmen-kültek. — Szentesen pedig szeptember 26-án a rendes szolgálatban állott Schmitzer János csendőr Forgó György és Forgó Mátyás csongrádi lakosok támadták meg, kik ellen Schmitzer csendőr kardot használt s mindkét támadót könnyen megsebesítette. — Végül szeptember 29-én Tiszafüreden Juhász Mihály rendes szolgálatot teljesítő csendőr Csike Ferencz egykei lakos által támadtatott meg, kit Juhász csendőr egy szuronyfóddal ártalmatlanná téve, könnyen megsebesített.

Rablás. Szeptember 28-án este Kunmadarason Pallagi Sándor kunmadarasi lakos Fisch Fülöp kárára két darab kacsát lopott. Káros ezt észrevéve, a tettes után futott, mire Pallagi megfordult és a nála volt söréttel töltött lancaster fegyverrel Fischre lőtt, kit a lövedék bal karján találva, megsebesített. Pallagi a csendőrség által elfogatván, a szolnoki kir. ügyészségnek átadott.

Tűz. A szatmáregyei Tunyog község határában levő gróf Károlyi Sándor tulajdonát képező s Katona Sándor által bérelt Károlyi tanyán október 2-án éjjel egy órakor tűz keletkezett, a melytől a bérlo kárára három dohánynyal megrakott szántópajta, egy csomagoléhelyiség, több tanyai lakos kárára pedig nagyobb mennyiségű termény, ruhanemű és készpénz mint egy 50,000 korona kárértékben elhamvadt. A tűz keletkezési oka eddig ismeretlen.

KÜLÖNFÉLÉK

Esküvő a víz alatt. Természetes, hogy ez a cszme is Amerikát valja szülőhazájának. New-yorkból jelentik ugyanis, hogy az ottani lovarda 14 láb mélyiségű vízmedencéjében tartják meg legközelebb esküvőjüket Fairman

György és Michel Albertin. Az ifju jegyesek, valamint az örömszülők, a násznép és a pap egyaránt fürdőruhában vesznek részt a furcsa házasságkötésen, a melyen a nyoszolyólányok vizitündérek gyönyörködletik a nézősereget. A Neptunnak öltözött, illetőleg vetkőzött egyik örömtyára a szerencse és áldás jelképezése gyantán 100 dollárt nyujt át aranyban a fiataloknak. A legérdekesebb a dologban az, hogy mikor a sajtáságos szertartásnak híre ment, rögtön jelentkezett 27 más jegyespár, a kik engedélyt kértek arra, hogy ők is így köthessék az egész életre szóló szerződésüket.

A betörők haladása. Érdekes dolgokat mond el egy angol újság a londoni betörők legújabb fogásáról. A mostani mesterek Londonban manapság ügyesnél ügyesebb módon dolgoznak s ugyancsak megnehezítik a rendőrség feladatát. Vannak, a kik kutyákkal és patkányokkal lépnek szövetségre, hogy esetleges meglepetés ellen biztosítsák magukat. Mielőtt a betörő munkába fog, egy kosarat helyez az ablak közé, a melyben két-három patkány van, ugyancsak az ablak mellé állítja hű társait is egy ügyes radding-terriert. Ha azután kivülről gyanus zajt hall a crachoman, kinjítja a kosár födelét s a menekülő patkányokat az ablakon át szélnek eresztí; a kutya persze utánuk s a nagy zűrzavarban botalíthatik a nyomát a csöcselék közé vegyülő betörőnek. Egy másik, gyakran előforduló fogás az is, hogy a betörő táviratot küld a távollevő férj feleségének, hogy azonnal menjen ebbe meg ebbe a (persze jó távol eső) kórházba, mert a férje hirtelen rosszul lett s a kórházban fekszik. Természetesen azalatt, míg az asszony odajár, nyugodtan összedeszedik minden elvibetől. Nem ritkán osztriga-árusnak csap föl a betörő. Ilyen időben, midőn a ház ura nincs otthon, szemérmelenül beállít egy teknő osztrigával a háziasszonyhoz s elmondja, hogy az osztrigát az úr rendelte. Mialatt az asszony az osztriga átvételével és kirkásával van elfoglalva, a másik jó madár a hátulsó ajtókn besurran s gyorsan összeszedi, a mi a kezügyébe esik. Az átvétel után az osztrigás ember távozik, de kis idő múlva ismét visszatér s kijelenti, hogy tévedés van a dologban, az osztriga nem oda volt szána. Ujra kezdetét veszi az osztriga rakogatása s ez alatt a szintén visszatérő üzlettárs folytatja előbbi munkáját.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgáltatalt kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

R. Beléphet újból állami szolgálatba; de szolgálati ideje persze csak az újabb szolgáltatálatépis napjától számítottatik. A mennyiben pedig előbbi szolgálatában nyugdíjazta lett, újabb alkalmazásában a nyugdíjnak csak azon hányadrada tartat igényt a mennyivel újabb ízetése esetleg kevesebb azon illetéknél, melytől nyugdíjazásakor átvonát.

S. J. I. Van Geroben iró átvé alatt nem Jókai, hanem Radákóvs József írt. 2. Nem szabad. 3. Nem adhat bizonyítványt, csak levizsgáztathatja valamelyik iskolánál. 4. Azt hisszük, igen.

S. D. csendőr. Mindkettő lehetséges.

J. M. csendőr. Azok a bankárkó tényleg megszöktek és az eddig befizetett pénze is valószínűleg elveszett. Ez elég sajnos, mert 396 korona bizony nagy pénz. De talán majd okulnak bajtársai az ön kárán és jövőben nem hagyják magukat olyan könnyen befenni, hanem ilyen ügyben megbízható nagy czégekhez fordulnak. Ajánljuk, hogy az esetet jelenthesse fel a fővárosi államrendőrségnél. 2. Az illetékszabályzatban megtalálja. 3. A jövő év folyamán.

Sz. L. határszéli csendőr. Nincsen név igénye.

S. csendőr. Csakisz szolgálalt idejének leltelével távozhat a testületből. Bármiok csak az távozhat, a kinek igényjogosultsági igazolványa van s ez alapon valahova kinevezik.

B. J. csendőr. A csendőrnek ebbe nincsen beavatkozási joga. Különbösen is rosszul okosodik, mert az előadott esetben az almáskereskedő itt még nem keres, csak vesz, vagyis itt az eladó keres. Ő ott fizet kereseti adót, a hol az üzlete van tehát a hol elad, vagyis a hol keres.

B. F. őrmester. Őnek van igaza.

K. V. csendőr. Ha szolgálati kötelezettségének letelte előtt nevezik ki, úgy kötelezőjét vissza kapja, mert annak érvénye csak az újból vállalt szolgálat első napjától kezdve van.

T. S. a czigányok ily módon való megjelölésének eszméje már nagyon régi. Dolgozatát nem használhatjuk.

Palkó. Olyan tanintézet nincs, hanem a jelzett cím alatt egy magántanító lakik, kinek megbízhatóságára nézve adatokkal nem rendelkezünk a kivel szemben mindenesetre óvatosságot ajánlunk. Az ily magántanítók bizonyítványokat nem állíthatnak ki, csak levizsgáztathatják valamely nyilvános tanintézetben a vizsgára előkészült tanulókat. A szervezeti utasítás 31. §. értelmében a kerületi parancsnokság legénységi állományú egyéneknek 12 heti szabadságot jogosult engedélyezni.

O. V. csendőr. Az öltözeti és felszerelési szabályzatban előírt eszimatól eltérő eszimat viselni tilos, a határszéli rendőrséghez leendő felvételét 162 ctm. magasságu egyén kérheti, mert a minimális magasság csak a fővárosi államrendőrségnél van megállapítva.

B. L. csendőr. Kerékpárt saját költségén beszerezni és azt a laknyában fűtésre helyen tartani, minden csendőr jogosult.

T. P. leszerelni készülő csendőr. A gyengélkedőnek joga van magát az őrsön gyógykezeltetni, hogy ki a gyengélkedő vagy a kórházba szállítandó beteg, azt esetről-esetre az orvos állapítja meg. A gyengélkedőt a betétjéért a közzagdálkodás köteles díjazni, tőle a betéten felül semmiféle címen nem követhető túlfizetés. A leszerelő csendőrt a közzagdálkodásból csak az általa befizetett alaptörke illeti meg.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Betűtalány.

Számталány.

Egy atya, a kit korán íránt megkérdeztek, azt válaszolta, hogy jelenleg négyszer olyan idős, mint a fia, de négy év múlva csak háromszor olyan idős lesz, mint a fia. Hány éves volt az atya és hány a fia?

Megfejtési határidő: 1907 okt. 21.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatoriumi sorsjegyet lesz kisorsolva.

*

Lapunk 39. számában közölt fejtörők helyes megfejtése:

Szótalány: «Híven, becsülettel, vilézől». — **Betűjejt-vény:** «Oramutató». — **Számjejtvény:** «12».

*

Helyesen megfejtették: a dési órs, a czeglédi órs, Vaszary őrsvezető Mór, Fazekas Ferencz János őrm. és Dombi József őrm. Bácsalmás, soproni órs, Gyurácz István cs. őrv. Gáta, Deli János csendőr Göd, besztercebányai órs. Segesvári őrsvezető, Tomsa és Kolcsár cs. cz. őrsvezető Magyarbodranitz, Németh Dávid járásőrmester Mór, Veress L. őrm. Kányád.

*

A kisorsolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet a dési őrsnek elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ

Közigazgatási döntvények.

Lőfegyverek bejelentésének elmulasztása.

Lőfegyvertulajdonosok adóköteles fegyvereiket minden évben azon községnél, vagy városi adóhivatalnál tartoznak bejelenteni, ahol laknak; a bejelentés elmulasztása jövedelmi kihágás, mely az 1889: XXIII. t.-cz. 43. §. d) pontjában megszabott (20—40 K) bírsággal büntetetik.

(Közigazgatási bíróság 1906. nov. 8. 11969/906. P. sz.)

Galyfa eltulajdonítása erdőből.

Erdő legalyazása és a galyfa eltulajdonítása miatt indított ügy a kir. bíróság hatáskörébe tartozik.

(Minisztertanács 1907. jun. 5. 23536/907. I. M. sz. a.)

Szertés elhajtása szertésvész miatt lezárt községből.

Aki szertésvész miatt lezárt községhöz tartozó tanyáról szertésként más községbe hajt; nem a forgalmi korlátozások iránt intézkedő 1888. évi VII. t.-cz. 31. §-át, hanem a 32. §. alapján hatóságilag elrendelt községi határzárt sérti meg. — Beteg és beteggyanus állatok elkülönítésének elmulasztása az idézett t.-cz. 149. §-a szerint minősül.

(A m. kir. belügyminiszter 1907. évi 48. sz. határozata.)

Állami távbeszélő díjtalan használatának esetei.

Az állami távbeszélő a rendőrség és kir. ügyészség közrendészeti és bünyügyekben a megye határain kívül díjtalanul nem veheti igénybe. Közveszély, baleset, elemi csapások eseteiben, vagy pedig az állam biztonsága érdekében a távbeszélőt azonban bárki díjmentesen használhatja.

(A m. kir. belügym 1906. évi 116,618. sz. határozata.)

Éjjeli halászat zárt vízben.

Zárt vízben az éjjeli halászat még akkor sem kihágás, ha az éjjeli halászat magánjogi szerződés alapján tilva van.

(A m. kir. földmívelésügyi miniszterium 62,181/906. sz. határozata.)

Körendelet.

107456/2. sz. Tiszti (hadapródi) és honvéd (csendő) tisztviselői kinevezési okiratok elvesztése az érvénytelenítés közértesítése czéljából, az illetékes államnyestek részéről jövőben nem jelentendők be.

Kelt Budapesten, 1907. évi szeptember hó 18-án.

Jekelfalussy Lajos, s. k.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Alosztályok felállításja.

A debreczeni szárny területén újonnan rendszeresített járásparancsnokság Szarvason szolgálati működését folyó évi szeptember hó 3-án megkezdette.

A szolnoki szárny területén, Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye tiszai közép járásában öt fővel rendszeresített puzstakengyelvi őrs szolgálati működését megkezdette.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. III. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:

Nyíri Sándor cz. őrmester, mert mint péterrévi őrsparancsnok a legutóbbi három év alatt fáradságot nem ismerő, ügyes, leleményes és kitartó nyomozás során 103 nagybörzést fontos bűncselekményt és vétséget kiderített, a körletében rendszeresen működött szervezett tolvajbandát kézrekerítette és az igazságszolgáltatásnak átadta s így a lakosság nyugalmát helyreállítva azok elismerését és bizalmát kérdelemelte;

Nagy János cz. őrmester, mert 12 évi esendőréségi szolgálati ideje alatt kiváló, eredménydus és buzgó működésével előljárói és a lakosság elismerését kérdelemelte, ügyes, tapintatos, leleményes és fáradságot nem ismerő kitartással vezetett nyomozás során a Zenta városban divó magzatelhajtás tetteseit, valamint egy gyermekgyilkosság tettesét kézrekerítette és az igazságszolgáltatás kezébe átadta;

Szilágyi István esendőr cz. őrsvezető, mert közel hat évi esendőréségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban fáradságot nem ismerő szorgalommal és kitartással működve 110 bűncselekményt kinyomozott, ezenkívül 142 kihágásért 280 egyént feljelentett;

Lénárd Dezső esendőr cz. őrsvezető, mert hat évi esendőréségi szolgálati ideje alatt fáradságot nem ismerő, ügyes és leleményes nyomozásaival 116 különféle büntetést és vétséget derített ki, kihágásokért 185 egyént jelentett fel, s példás magaviseletével és szorgalmával, megbízhatósága és használhatóságának tanujelét adta;

a m. kir. VII. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:

Hyés Sándor esendőr cz. őrsvezető, hat évi esendőréségi szolgálati ideje alatt a szolgálat terén kifejtett lankadtlan buzgalma, példás szorgalma és kötelességének teljesítéséért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. III. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:

Kiss József őrsvezető, *Kapusi György* esendőr cz. őrsvezető és *Ekes Sándor* esendőr, mert 72 órán át fáradságot nem ismerő, kitartó, ügyes és leleményes nyomozás során egy rejtélyes gyilkosság tettesét kézrekerítették és az igazságszolgáltatásnak átadták, továbbá

Tusa Géza cz. őrsvezető, *Tolnai Dávid* és *Müller János* esendőr cz. őrsvezetők, *Szölke Lajos*, *Kenderesi*

Bernát és *Bodocsi Pál* esendőrök, *Hernyák Gábor* és *Fábián Antal* próbasendőrök, mert a Bácsföldvár községet veszélyeztetett árviz alkalmával 16 napon át éjjel-nappal a vizár elleni védekezésnél fáradságot nem ismerő szorgalommal és kitartással hathatósan közreműködtek, végül;

Horváth István II. esendőr cz. őrsvezető, *Oláh Sándor*, *Nugi Mihály*, *Matheisz János*, *Marton Vincez* és *Bóné Sándor* esendőrök, a közbiztonsági szolgálatban tanúsított kiválóan buzgó, leleményes és eredményes működésükért.

Katonai szolgálati jel.

Szabó Zsigmond V. sz. esendőrkerületbeli cz. őrmester 1907. augusztus hó 1-ével a legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel ellátott.

Névváltoztatás.

Medve Sámuel, IV. sz. esendőrkerületbeli próbasendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1907. szeptember hó 12-én kelt 103215/VI-a sz. engedélye alapján, vezetéknévét «*Tokaji*»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

Hunyadi János, IV. sz. esendőrkerületbeli cz. őrmester. *Takács Piroskával*, 1907. évi szeptember 9-én, Komorómban.

Deli Imre, IV. sz. esendőrkerületbeli cz. őrmester, *Kiss Juliannával*, 1907. szeptember 11-én, Ungváron.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás az aradi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvenyek az aradi törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 25-ig.

Egy utbiztosi állás Abauj-Torna vármegyénel. Fizetés 1600 korona. Lakpénz 300 korona. Utjátálány 476 korona 27 fillér. Mellékletmények. Hat havi előzetes próbaszolgálat, vagy utbiztosi tanfolyam elvégzése. Kérvenyek Abauj-Torna vármegye alispánjához 1907. évi október hó 25-ig.

Egy irnoki állás a mezőcsáti járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvenyek a miskolci törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 29-ig.

Egy irnoki állás a rahói járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvenyek a máramarosizgati törvényszék elnökéhez 1907. okt. 30-ig.

Egy hivataliszolgái állás a nemesztói járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Tót nyelv. Kérvenyek a rózsahelyi törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 30-ig.